

Puitmaja lisasoojustamine ja laudise vahetus

Viimastel aastatel on üha aktuaalsemaks muutunud vanade hoonete lisasoojustamise vajadus seoses kütuse hindade tõusuga. Üldiselt on teada, et palkmaja soojuspidavus on suhteliselt hea, sest puit on võrreldes kiviga suhteliselt soe materjal, kuid siiski on elektri ja muude kütte hindade tõusuga tekkinud vajadus väiksemate soojakadude järele.

Kuidas aga puitmaja nii soojustada, et säiliks ajalooline ilme ja funktsionaalsus?

Lisasoojustamise vajadusel tuleb eemaldada olemasolev laudis. Originaallaudis tuleks eemaldada võimalikult ettevaatlikult, et hästi säilinud laudu saaks hiljem samal fassaadil uuesti kasutada. Tihti on pärast hästi säilinud laudade eemaldamist taaskasutatavad 30–40% laudadest, millest aga ei piisa kõikide külgede katmiseks. Kui vanu pehastunud või muul moel kahjustunud laud on osaliselt tarvis asendada uutega, tuleks need hankida võimalikult originaalilähedased. Ideaalne oleks, kui parandamiseks kasutatavad laud oleksid samuti vanad. Kui vahetamisele läheb suurem hulk laudu, tuleks ka need tellida näidise järgi. Uute laudade paksus peaks olema vähemalt 25 mm, kuna laua paksusest sõltub selle ilmastikukindlus. Paksema laua puhul on ka prague ja lõhede tekkimise oht väiksem. Kuna kogu fassaadi katmiseks vanu laudu ei jagu, siis tuleks arvestada nende kasutamisega rohkem silmatorkavatel fassaadikülgedel, et säiliks ajalooliselt autentsem pilt. Mahavõetud originaallaud sorteeritakse ja ladustatakse hoolikalt kaetult renoveerimisobjekti lähedusse. Enne uute ja kasutatud voodrilaudade paigaldamist tuleks aga paigaldada soojustus ja muud vajalikud aluskihid.

Soojustamisvajaduse peaks täpsuse huvides laskma välja arvutada, kuid tavaliselt on vaja 15 cm paksustest palkidest maja lisasoojustada vähemalt 100 mm

mineraalvillaga, millele lisatakse ka tuuletõkkeplaat. Esimesena ehitatakse pärast olemasoleva laudise eemaldamist alusroovistik, millega rihitakse sein sirgeks ning mille vahele paigaldatakse seejärel soojustus. Soovitav oleks teha ristroovistus 50 x 50 roovlattidest, kus alumine kiht sammuga 600 mm oleks risti ülemisega, mille samm samuti 600 mm. Vill paigaldatakse roovide vahele samuti 50 mm kihtidena üksteise suhtes risti, kusjuures vältida tuleks villaplaatide vuukide kokkusattumist. Kui roov ja vill paigas, tuleb paigaldada tuuletõkkeplaat. Tuuletõkkeplaat kaitseb, nagu nimigi ütleb, tuule ja hutava mõju eest ja tagab villsoojustusele tema funktsiooni. Tuule kaitseks kasutatakse mitut varianti: enim levinud on 13 mm paksune klaasvillast kollane plaat, kuid kasutatakse kivivillast plaate ning ka tuuletõkkekangaid. Tuuletõkkekangast kasutatakse juhul, kui on tähtis kokku hoida kasvavat fassaadivoodri kihti. Enne laudise paigaldust paigaldatakse veel tuulutus- ehk distantsliist, mis tagab voodrilaua taguse seinasa tuuludumise ja väldib niiskuse ning kondensaadi teket voodrilaua taha. Juhul kui voodrilaua taha tekib niiskus, hakkavad laud n-ö mängima, mis väljendub laudise pundumisena ja muudab fassaadipildi lainetavaks. Tuulutusliistu paksus on tavaliselt 25–50 mm, kuid alla 25 mm tuulutust ei ole soovitav kasutada. Tuulutuse puhul on oluline, et õhk pääseks vabalt alt veelaua pealt sisse ja ülevalt räästa alt välja. Tähelepanu tuleb pöörata avatäidete ümbruse vormistamisele, et ei tekiks n-ö kinniseid kotte, kus õhk ei pääse tuuletõkkeplaadi peal liikuma. Tuulutusliistud peavad olema sügavimmutatud, kuna asuvad niisketes tingimustes ning võivad vastasel juhul kiiresti pehastuma hakata.

Kui tuulutusliistud paigas, tuleb võimalusel paigaldada uued või olemasolevad avatäited tuulutusliistudega ühte tasapinda. Arhitektuuriselt on tähtis, et vanade palkmajade avatäited asuksid laudi-

sega ühes tasapinnas. Tihti on näha, kus lisasoojustatud majades jäävad avatäited n-ö palesse ehk fassaadipinnast kümme-kond sentimeetrit sissepoole. Sellised nagu auku vajunud silmadega hooned on näotud ning langetavad miljöövärtuslike alade väärtust.

Viiaks saab asuda laudise paigaldamise juurde. Voodrit paigale naelutades ei tohi naelapäid liiga sügavale sisse lüüa, kuna siis on oht, et vesi imbub puitu. Samal põhjusel tuleks vältida ka suruõhuga naelutamist. Kui siiski soovitakse naelutamisel masinat kasutada, peaks surve olema sedavõrd väike, et naelapääde jääks välja. Lõplik naelutamine tuleb sellisel juhul ikkagi käsitsi teha. Kasutada tuleks kuumtsingitud naelu. Et laud korralikult kinni jääks, peab naela pikkus olema vähemalt kolm laua paksust.

Laudade värvimisel saab kasutada erinevaid värvitüüpe: linaõli, alküüdõli ja alküüdvärve. Vanade laudade värvimisel soovitatakse linaõlivärve. Kahjuks on linaõlivärvid ja nende pealekandmine üsna kulukas, sest lisaks värvi kõrgele hinnale kuivavad linaõlivärvid teistest tunduvalt aeglasemalt. Seetõttu kasutatakse tihti alküüdõli ja -värve, mis kuivavad kiiremini ning on ka hinnalt soodsamad. Selleks, et kasutada moodsaid värve, tuleb väga hoolikalt lugeda ja järgida tootjapoolseid juhendeid.

Et hoone välimus püsiks kaua kena, tuleb lisaks õigele värvitüübile ja värvimisviisile tähelepanu pöörata ka maja üldisele regulaarsele hooldusele. Arvestada tuleb sellega, et päikesepoolsed ja enam ilmastiku meeevallas olevad hoonesad ning seinapinnad vajavad tihedamat hooldamist. Mõistliku ja regulaarse hoolduse korral ei peaks fassaadidel vähemalt 30–40 aasta jooksul tõsisemaid probleeme tekkima.

MARTIN KÄRNER
Oma Fassaad OÜ juhataja